

tarista on sinne parin tunnin junamatka Ihan sattuman kaupalla tulin tutustuneeksi lähemmin tähän inkeriläisten merkkipaikkaan. Odottelin asemalla seuraavaa junaa, matkustaakseni kauemas. Kun näkyi taloja siinä vierellään, niin ajattelin, vuotas tuossa pyörähän muutamaksi minuutiksi — ei nimittäin vielä mennyt mieleen, mikä merkitys on tällä kylällä inkeriläisten edistyselämässä. Menen. Talot pieniä hökkelit, ryhmässä, rivittäin, kauungin vastaan näes! Pihamailla ollaan parhaallaan „kartokkaan“ nostossa, naisia tuhka-tiheään. Kävelen kylän tietä kuunnellen väen vilkasta keskustelua ja tarkastellen taloja. Mieleni tekisi millä tavalla tahansa tietää mitä puhutaan, millä kielellä. Tarkistan korviani — kieli tuntuu tutunomalta. Jo eroitan enimpää sanoja, mutta en täysin tajua ajatusta, eikä kumma, ensi kertaa kuullessa vierasta murretta, vaikka vihon onkin suomalaista täydellisesti. Vihdoin uskallan keskeyttää väen pakinan meidän „hyvällä päivällä.“ „Terv’, terv’!“ — vastataan ystävällisesti, juuri kuin naapuritaloon tultua. „Suomesta on?“ — Niin, niin? — Ei kun ala vain vastata ja vuoroon kysellä. Ei voi kuvata, kuinka liikkuttavaa oli tavata vieraan kansallisuuden keskellä oma heimo, henki, kaikki! Se kuva, joka historian lukemisen kautta oli sielussani syntynyt, sai nyt täydellisen vastakain todellisuudessa ja tuntui, kuin tuon pitkän historiallisen ajanjakson olisin käynyt läpi muutamassa silmänräpäyksessä. Ja todellakin se, joka vähänkin tuntee Suomen suvun vaiheita, erittäinkin näiden Itämeren maakuntien surullista elämän tarinaa, se tuntee vaikeesti selitettävän tunteen liikutusta nähdessään ensi kertaa nuo ominaiset kasvopiirteet ja kuullessaan tutunomaisen kielen sulavaa soinnahdusta.

Vaan vaikeaa olisi ollut tulla toimeen, ellei yksi naisista olisi jäävinyt keskustelua selvemällä suomella. Häneltä sainkin tietää samalla, että puolen km. päässä sijaitsee Seminaari. Minäkös siitä juosta kiittämään. Pithän sitä nähdä toki vaikka ulkonäöltä. Menen — täällä otetaan vastaan, neuvotaan, näytetään kaikki. Laitos tosin ei ole kovin komea, onhan kuin meillä tavallinen kansakoulutalo mutta silti mukava opiskella 28 oppilaalle, joista neljän vuoden kuluessa valmistuu omakielisiä ja omamielisiä opettajia inkeriläisiin kouluihin ja lukkareita kirkkoihin. Kaikki he, niin oppilaat kuin opettajat kortteeraavat koululla, talon ruuassa. Työtä tehdään ankarasti aamusta varhain myöhään iltaan. Luokka on vain yksi ainoa, joten vasta neljän vuoden kuluttua muuttuvat oppilaat. Laitos, joka kaikin puolin tekee

miellyttävän vaikutuksen, kannatetaan hyvien ihmisten runsailla lahjoituksella.

Mutta se, mikä minuun teki valtavan vaikutuksen, oli seminaarilaisteen voimakas laulu. En ole koskaan vielä tuntenut säveliä niin todellisesti sydämistä lähteneiksi, kuin Kolppinan seminaarinuorison parissa. En ikinäni unohda:

„Nouse Inkeri jo loppuu yö,
Nouse, nuose, jo hetkos’ lyö!“

Kertomustani lopettaessa ihan tahtomattani kohdistuvat ajatukseni Vienan karjalaisten ja Aunuksen oloihin. Nähtyäni vähäisen Inkerin onnellisessa asemassa, en voi muuta kuin sydämestäni toivoa, että Vienassakin ja Aunuksessa kerran vaikka Kolppinae Seminaarin lainen laitos syntyisi pimeätä periä valaisemaan!

Pietari 10. X. 06.

Arsi Pantsu.

Rajan kahden puolen.

— Mitä numerot sanovat. Jokainen Vienan Karjalainen tietää, että jo vuosikymmeniä on valtio ryöstöviljelijän tavoin metsiä raiskannut Vienan Karjalassa. Paikalliselle talonpojalle niistä metsistä ei elinkautenaan ole vielä vähintäkään hyöttyä ollut. Valtio sitävastoin on yksistään Vienan Karjalan metsistä noin parilla miljoonalla ruplalla vuosittain hyötynyt. Vain tämäkään ei vielä merkitse mitään sen rinnalla, että toistakymmentä suurempaa ja pienempää sahalaitosta samaisista metsistä viedyistä tukkipuista omistajilleen miljoonaisia summia vuosittain voitto-osinkoina jakaa. Sinne soluvat kurjan Karjalan kansalliset aarteet. Pinottain ne kultakankia yksityisille kartuttavat sillä aikaa kuin rahvas henkisen ja aineellisen kurjuuden kanssa taistelee. Ken tämän johdosta pystyy sanomaan, onko olevaiset olot yhteiskunnassa kuten ne olla pitäisi?

P. Ahava.

— Kokous, johon ottaa osaa kaksi pappismiestä Suomen kreikkalaiskatolisesta hiippakunnasta ja kaksi Vienan hiippakunnasta, tullaan pitämään Hengellisen konsistorin määräyksestä Uhtualla t. k. 23 p. Tässä kokouksessa keskustellaan Vienan karjalaisten uskonpollissiveellisen valistuksen kohottamisesta ja siitä, voitaisiinko mahdollisesti Vienan Karjala liittää Suokreikkalaiskatoliseen hiippakuntaan. Suo-

malaiset edustajat ovat pastori S. Solntsen ja pappismunkki Kypriaano Sortavalasta.

— „Vienan karjalaisten kansallislaulua“ sepittämään on „Vienan Karjalaisten Liitto“ kehottanut useampaa suomalaista runoilijaa, joiden lähettämistä ehdotuksista valitaan sitten kuvaavin O. Merikannon sävellettäväksi. Tähän asti ovat ehdotuksensa lähettäneet Ilmari Kianto ja Iivo Härkönen.

— Karjalaiset runonlaulajat ja kanteleensoittajat Iivana Onola, Iivana Shemeikka (Jehkin Iivana) ja Konstantin Kuokka, kotoisin Suomen Raja-Karjalasta Suistamon pitäjistä, ovat viime marraskuun ajalla käyneet vanhoja Kalevan lauluja laulamassa ja kansanomaista kanteleensoittoa esittämässä useissa paikoin maata, niinpä Helsingissä, Tampereella, Jyväskylässä, Äänekoskella, Keuruulla, Toijalassa, Turussa, Salossa ja Hangossa, saaden kaikkialla osakseen lämmintä myötätuntoa. Heidän yksinkertaiset laulunsa ovat palauttaneet mieliin vanhoja Kalevan aikoja, herättäneet kaihomielistä, kansanomaista tunnelmaa. Nämät ovatkin viimeisiä huomattavampia vanhojen taidemuotojen esittäjiä Suomen karjalassa.

— Raja-Karjalan kansanopisto avattiin juhlallisesti marrask. 4 p:nä huoneistossaan Viipulaniemellä Impilahden kirkonkylän läheisyydessä. Innostus suuri Oppilaita ilmottautunut kahdeksattakymmentä.

— Salmilaiset, kurjat itsensä ja kansansa kavaltajat, ovat kirkkoherransa N. Sotikovin esityksestä marrask. 22 p:nä pitämässään kokouksessa päättänyt pyytää venäläisten koulujen komitealta venäläisiä kansakouluja kyliinsä. Omakielisiä kouluja olisi kylliksi ja vähällä vaivalla saataisiin lisää, mutta niihin — missä tosihyödyllistä opetusta saataisiin — eivät he tahdo panna lapsiaan. — Itse aunukselaisetkin nauravat tätä. Sitäpaitsi he alkavat suuresti nurista, että heidän valtionsa varoja käytetään ulkopuolella maan rajojen, kun niiden tarvis olisi omallakin puolella. Kaikessa tapauksessa osottaa salmi-laisten tämä sekä samana päivänä tekemänsä toinen päätös, että heidän kirkossaan — vasten piispan tarkotusta — pidettäisiin jumalanpalveluksia pelkällä kirkkoslaavin kielellä, että tämä kansanosa on mahdoton elämään sekä suomessa että Venäjällä, jossa jälkimäisessäkin harrastetaan kansankielisten jumalanpalvelusten ja koulujen asiaa, — ja on se lyönyt kuolinkeihään rintaansa. Kurja pappien sokaisema Salmi!

Eikö Suomen Hallitus voisi joutain tämän edistämiseksi tehdä?

— Vellamon uhreja. Viime lokak. 27 p:nä hukkuivat luistinmatkalla Kuittijärveen Jyvälahden kylän läheisyydessä kaksi veljestä Aleksanteri ja Nikolai Andronoff Uhtuan pitäjän Enonsuun kylästä. Vellamon uhriksi joutuneet veljekset olivat kumpikin vasta arvannosto-ijässä. Olivat siivoja, hiljaisia ja paljon pidettyjä nuoria miehiä, jonka tähden heitä kaiholla muistellaan kauan aikaa.

Tuoppajärvi kuulu Valasjoen kylästä vieneen kaksi ihmishenkeä, jotka olivat kalakeinoilla ollessaan jäihin hukkuneet.

— Lakkautettu on T. Rusanoff ja poikain omistama Koudassa oleva saha-liike — ainakin kahdeksi vuodeksi, kerrotaan meille Vienan Lapista.

— Maantie Aijonlahden ja Kivijärven välillä Vuokkiniemen pitäjässä rakennetaan yksityisten kustannuksella ensi kesänä. Matka on 20 km.

— Kolmattasataa poroa on marraskuun loppupäivinä kuletettu Kuusamon kautta maailman markkinoille Pistojärveltä Vienan Karjalasta. Tämä on vastu alkua.

— Postinkuletuksen Suomussalmen — Vuokkiniemen välillä ovat Uhtualaiset päättäneet porokyydillä toimitettavaksi.

— Kiertokouluopettajain seminaari kuuluu perustettavan puheiden mukaan Uhtualle.

— Ensimmäinen kansankielinen kiertokoulu on alkanut tänä syksynä toimintansa Vienan Karjalassa.

— Arvannostot pohjoisessa Vienan Karjalassa, Kemissä ja Koudassa toimitettiin tämän kuun alkupuolella.

— Suuri tappelu syntyi t. k. 4 p:nä Vitelen pitäjän Kaukojärven kylässä Aunuksen puolella, n. s. Fedjoi-praasniekkaa vietettäessä, — neljän vartiosotilaan ja kylän nuorten miesten kesken. Myöskin naapurikyläläiset, Kavanolaiset ottivat osaa kahakkaan. Molemmiin puolin pehmitettiin toin'-toisia.

— Kaksi valtiollista maanpakolaista karkasi äskettäin Tulemajärven pitäjistä Aunuksen puolelta. Ei tiedetä, minne.

*Tämä numero maksaa 50 penniä. —
Tämän vuoden kaikkia numeroita on vielä
saatavana ja maksavat yhteensä 80 penniä.
Tilataan osoitteella kauppias A. Mitrofanoff,
Jyväskylä.*